

1 (Sem-5/FYUGP) PHI 44 MJ

2025

PHILOSOPHY

(Major)

Paper : PHI0500404

(Philosophy of Religion)

Full Marks : 60

Time : 2½ hours

*The figures in the margin indicate full marks
for the questions.*

1. Answer the following as directed : 1×8=8

তলত দিয়াবোৰৰ নিৰ্দেশানুযায়ী উত্তৰ লিখা :

(a) Philosophy of religion is a part of
philosophy / religion.

(Choose the correct answer)

ধৰ্মদৰ্শন হ'ল দৰ্শনৰ / ধৰ্মৰ অংশ।

(শুদ্ধ উত্তৰটো নিৰ্ণয় কৰা)

(b) Who was the author of *Classical and
Contemporary Readings in the Philosophy
of Religion*?

*Classical and Contemporary Readings in the
Philosophy of Religion* গ্ৰন্থখনৰ প্ৰণেতা কোন ?

(2)

(c) "Reason has no place in religion." Is the statement true?

“ধৰ্মত যুক্তিব কোনো স্থান নাই।” উক্তিটো সঁচানে ?

(d) The teleological argument for the existence of God is also known as _____.

(Fill in the blank)

ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব-সম্পৰ্কীয় উদ্দেশ্যমূলক যুক্তিক _____ নামেৰেও জনা যায়।

(খালী ঠাই পূৰণ কৰা)

(e) Write the name of one mystic philosopher.

এগৰাকী বহস্যবাদী দাৰ্শনিকৰ নাম লিখা।

(f) Determinism admits Freedom of Will.

(Write True or False)

নিয়তিবাদে ইচ্ছাৰ স্বাতন্ত্র্য স্বীকাৰ কৰে।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

(g) Name one advocate of the cosmological argument for the existence of God.

ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব-সম্পৰ্কীয় বিশ্বতত্ত্বমূলক যুক্তিৰ প্ৰবক্তা এগৰাকীৰ নাম লিখা।

26A/80

(Continued)

(3)

(h) Hinduism admits immortality of the Soul.
(Write True or False)

হিন্দু ধৰ্মই আত্মাৰ অমৰত্ব স্বীকাৰ কৰে।

(শুদ্ধ নে অশুদ্ধ লিখা)

2. Give brief answer of any six of the following questions : 2×6=12

তলত দিয়া প্ৰশ্নবোৰৰ যি কোনো ছয়টাৰ চমু উত্তৰ লিখা :

(a) What is the etymological meaning of the term 'religion'?

'Religion' শব্দৰ ব্যুৎপত্তিগত অৰ্থ কি ?

(b) What is theology?

ঈশ্বৰতত্ত্ব কাক বোলে ?

(c) What is miracle?

অলৌকিকতা কাক বোলে ?

(d) Give two arguments against immortality of Soul.

আত্মাৰ অমৰত্বৰ খাৰণাৰ বিৰুদ্ধে থকা দুটা যুক্তি আগবঢ়োৱা।

(e) What is revelation?

দৈৰ প্ৰত্যাদেশ কাক বোলে ?

26A/80

(Turn Over)

(4)

(f) Write the names of two supporters of the moral argument.

নৈতিক যুক্তিৰ সমৰ্থক দুগৰাকীৰ নাম লিখা।

(g) What is numinous?

নুমিনাচ কাক বোলে ?

(h) Is religious experience an illusion?

ধৰ্মীয় অভিজ্ঞতা এক ভ্ৰমনেকি ?

(i) Write two prime characteristics of religion.

ধৰ্মৰ দুটা মুখ্য বৈশিষ্ট্য লিখা।

(j) Match Column—A with Column—B :

স্তম্ভ—‘ক’ৰ লগত স্তম্ভ—‘খ’ মিলোৱা :

Column—A

স্তম্ভ—‘ক’

Column—B

স্তম্ভ—‘খ’

(i) St. Anselm

ছেইন্ট এনচেলম

The Idea of the Holy

দ্য আইডিয়া অফ দ্য হ’লী

(ii) David Hume

ডেভিদ হিউম

Analogy of Clock

ঘড়ীৰ উপমা

(iii) Rudolf Otto

কডল্ফ অটো

Proslogion

প্রহ্লাগিয়ন

(iv) William Paley

উইলিয়াম পেলে

Dialogues Concerning

Natural Religion

ডায়লগ কনচাৰ্নিং নেচাৰেল

বিলিজিয়ন

(5)

3. Answer any four of the following questions : 5×4=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো চাৰিটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Write a brief note on utility of studying philosophy of religion.

ধৰ্মদৰ্শন অধ্যয়নৰ উপযোগিতাৰ বিষয়ে এটা চমু টোকা লিখা।

(b) Explain the basic differences between theology and philosophy of religion.

ঈশ্বৰতত্ত্ব আৰু ধৰ্মদৰ্শনৰ মাজত থকা মূল পাৰ্থক্যসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।

(c) Write a brief note on incarnation.

অৱতাৰবাদৰ বিষয়ে এটা চমু টোকা লিখা।

(d) Describe the role of faith as a ground of religion.

ধৰ্মৰ ভিত্তি হিচাপে আস্থাৰ ভূমিকা বৰ্ণনা কৰা।

(e) Write a brief note on mysticism.

বহস্যবাদৰ বিষয়ে এটা চমু টোকা লিখা।

(6)

(f) What do you mean by Freedom of Will? Give the argument in support of Freedom of Will.

ইচ্ছাৰ স্বাতন্ত্ৰ্য বুলিলে কি বুজা ? ইচ্ছাৰ স্বাতন্ত্ৰ্যৰ সপক্ষে যুক্তি আগবঢ়োৱা।

(g) Briefly explain the concept of 'First Cause' as described in the cosmological argument.

বিশ্বতত্ত্বমূলক যুক্তিত বৰ্ণনা কৰা অনুসৰি 'আদি কাৰণ'ৰ ধাৰণাটো চমুকৈ বৰ্ণনা কৰা।

(h) Write a short note on the concept of 'Moral Governor' of moral argument.

নৈতিক যুক্তিত থকা 'দৈৱ নিয়ন্তা'ৰ ধাৰণাটোৰ বিষয়ে এটা চমু টোকা লিখা।

4. Answer any two of the following questions :

10×2=20

তলত দিয়া প্ৰশ্নসমূহৰ যি কোনো দুটাৰ উত্তৰ লিখা :

(a) Elaborately explain the nature and scope of philosophy of religion.

ধৰ্মদৰ্শনৰ প্ৰকৃতি আৰু পৰিসৰৰ বিস্তাৰিতভাৱে বৰ্ণনা কৰা।

(b) Explain the ontological argument for the existence of God.

ঈশ্বৰৰ অস্তিত্ব-সম্পৰ্কীয় তাত্ত্বিক যুক্তিটোৰ ব্যাখ্যা আগবঢ়োৱা।

(7)

(c) What are the foundations of religious experience? Explain.

ধৰ্মীয় অভিজ্ঞতাৰ আধাৰসমূহ কি কি ? ব্যাখ্যা কৰা।

(d) Critically discuss the theory of determinism.

নিয়তিবাদৰ সমালোচনাৰ সৈতে আলোচনা আগবঢ়োৱা।

(e) Critically explain the concept of immortality of Soul.

আত্মাৰ অমৰত্বৰ ধাৰণাটো সমালোচনাৰ সৈতে ব্যাখ্যা কৰা।

***